

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
КАФЕДРА ПЛОДІВНИЦТВА І ВИНОГРАДАРСТВА

Гарант ОП
Роман ЯКОВЕНКО
« 1 » 09 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАГАЛЬНЕ ПЛОДІВНИЦТВО

Освітній рівень: перший (бакалавр)

Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство

Спеціальність: 203 «Садівництво та виноградарство».

Освітня програма: Садівництво та виноградарство

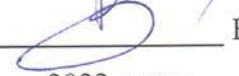
Факультет: плодоовочівництва, екології та захисту рослин

УМАНЬ 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Загальне садівництво» для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» освітньої програми Садівництво та виноградарство - Умань: Уманський НУС, 2022. 13 с.

Розробники: кандидат с.-г. наук, доцент Андрій ЧАПЛОУЦЬКИЙ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри садівництва і виноградарства
Протокол № 12 від «30» серпня 2022 року

Завідувач кафедри Володимир ЗАМОРСЬКИЙ
«__» _____ 2022 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету плодовоовочівництва, екології та захисту рослин

Протокол № 1 від «31» 08 2022 року.

Голова Андрій ТЕРНАВСЬКИЙ
«__» _____ 2022 року

© Андрій ЧАПЛОУЦЬКИЙ
© Уманський НУС, 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань <u>20 – аграрні науки і продовольство</u>	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність 203 Садівництво та виноградарство	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		3-й	4-й
Загальна кількість годин - 150		Семестр	
		6-й	7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,6 самостійної роботи студента – 2,1	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		30 год.	8 год
		Лабораторні	
		34 год.	6 год
		Самостійна робота	
		86 год.	136
		Вид контролю: <u>іспит</u>	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення курсу „Плодівництво” є ознайомлення майбутніх фахівців із станом і перспективами розвитку плодівництва; елементами технології вирощування плодових, ягідних культур у різних ґрунтово-кліматичних зонах; шляхи і способи покращення якості продукції та заходи щодо її підтримання.

Завдання - Формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь і навичок для професійної діяльності у сфері захисту і карантину рослин і вирішення спеціалізованих практичних проблем аграрного виробництва.

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у галузі садівництва під час професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів відповідної науки, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 8. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність працювати в команді.

ЗК 11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 12. Розуміння вимог до діяльності за спеціальністю Садівництво та виноградарство, зумовлених забезпеченням сталого розвитку України.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність обирати та використовувати базові знання зі спеціалізованих підрозділів аграрної науки.

ФК 2. Практично використовувати навички з вирощування посадкового матеріалу плодових, ягідних культур і винограду, розмноження овоче-баштанних рослин у відкритому і закритому ґрунті та грибів.

ФК 3. Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних

концепцій, правил і теорій, пов'язаних з плодовими, овочевими рослинами і виноградом.

ФК 4. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів плодових рослин і винограду для розв'язання виробничих технологічних задач.

ФК 5. Оцінювання, інтерпретація і синтез теоретичної інформації та практичних виробничих і дослідних даних в області садівництва та виноградарства.

ФК 6. Обчислювальні навички та навички обробки дослідних даних, пов'язаних із інформацією з плодівництва, овочівництва і виноградарства.

ФК 7. Уміння науково-обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин, з урахуванням їхніх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.

ФК 8. Використання фактів і досвіду новітніх сучасних досягнень у садівництві і виноградарстві.

ФК 9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ФК 10. Розуміння фундаментальних основ і використання практичних навичок вирощування плодових, овочевих культур і винограду.

ФК 11. Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих і економічних умовах

Програмні результати навчання:

ПР 9. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі садівництва та виноградарства.

ПР 10. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов.

ПР 11. Проектувати й організовувати технологічні процеси вирощування насінневого та посадкового матеріалу плодовоовочевих культур та винограду відповідно до встановлених вимог.

ПР 12. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної плодово-ягідної продукції та винограду відповідно до діючих вимог.

ПР 16. Володіти знаннями і навичками, необхідними для вирішення виробничих завдань, пов'язаних з професійною діяльністю.

2. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Біологічні основи плідництва

Змістовий модуль 1. Біологічні особливості плодових, ягідних і горіхоплідних культур.

Тема 1. Вступ. Класифікація і виробничо-біологічна характеристика плодових рослин. Плідівництво як наука. Зв'язок з іншими галузями. Зміст і завдання курсу, вимоги, які ставляться до спеціалістів у галузі плідництва. Біологічні форми, поділ плодових рослин на групи за морфологічними ознаками. Поділ плодових культур на групи за ботанічними і виробничими ознаками. Видовий склад плодових рослин і їх коротка характеристика.

Тема 2. Морфологічні особливості плодових, ягідних і горіхоплідних культур. Будова плодового дерева. Морфологія бруньок, листків, стебла, квітки, плодів і насіння. Періоди росту і плодоношення плодових рослин за П.Г. Шиттом.

Тема 3. Роль кореневої системи у життєдіяльності плодових рослин Будова кореневої системи. Типи кореневих систем. Коротка характеристика кореневих систем різних культур. Функції кореневої системи. Особливості росту і розвитку кореневої системи.

Тема 4. Закономірності росту і плодоношення плодових, ягідних і горіхоплідних культур. Ріст надземної системи. Закономірності росту кореневої системи. Явища ярусності і морфологічного паралелізму. Особливості росту гілок. Пагоноутворювальна здатність рослин.

Закономірності підпорядкування і взаємодії органів і частин плодових рослин. Загальні відомості про плодоношення у зв'язку з будовою генеративних органів. Теоретичні аспекти плодоношення. Періодичність плодоношення і шляхи її пом'якшення і подолання.

Тема 5. Річний цикл росту і розвитку плодових культур. Індивідуальний розвиток сіянців за І.В. Мічуріним. Вегетативно-розмножувані рослини і їх особливості. Теорія циклічного старіння і омолодження за М.П. Кренке. Життєдіяльність рослин у періоді вегетації. Фенологічні фази росту і розвитку. Стан спокою плодових рослин і його особливості.

Тема 6. Екологічні фактори у житті плодових рослин. Загальні положення дії і взаємодії екологічних факторів. Світло і потреби рослин у

ньому. Роль тепла. Відношення плодових рослин до низьких температур. Вода. Регулювання водного режиму. Ґрунтові фактори.

Модуль 2. Закладання і догляд за насадженнями

Змістовий модуль 2. Закладання плодових насаджень і технологія виробництва плодів.

Тема 7. Закладання плодових насаджень і технологія виробництва плодів.

Конструкції плодових насаджень і оптимізація площі саду. Вибір ділянки, організація території саду. Створення садозахисних насаджень. Добір культур, сортів і їх розміщення. Системи і схеми садіння дерев. Підготування ґрунту, способи і техніка садіння дерев. Післясадивний догляд за насадженнями.

Змістовий модуль 3. Догляд за плодовими насадженнями.

Тема 8. Системи утримання, обробітку ґрунту плодових насаджень.

Утримання ґрунту у молодих насадженнях. Парова та паросидеральна системи утримання ґрунту. Дернова та дерново-перегнійна системи. Утримання пристовбурних смуг. Обробіток ґрунту. Застосування гербіцидів.

Тема 9. Удобрення плодових насаджень

Особливості живлення плодових рослин. Визначення потреби у добривах. Види і форми добрив. Способи і строки внесення добрив.

Тема 10. Водний режим і зрошення плодових насаджень. Необхідність у зрошенні саду. Способи і техніка поливу. Строки і норми поливу. Попередження ерозії і засолення ґрунту.

Тема 11. Формування й обрізування дерев і кущів. Біологічні основи й значення формування й обрізування. Прийоми, види та строки формування й обрізування. Принципи формування крон. Форми та типи крон. Відновлювальне (циклічне) обрізування. Літнє обрізування. Обрізування кущів ягідних культур.

Змістовий модуль 4. Догляд за насадженнями, збір урожаю, товарна обробка і реалізація плодів

Тема 12. Догляд за плодовими насадженнями

Захист дерев від пошкоджень. Організація запилення та проріджування зав'язі. Застосування фізіологічно-активних речовин у садівництві.

Тема 13. Збір урожаю, товарна обробка і реалізація плодів

Прогнозування урожаю і підготування до його збирання. Визначення строків збирання. Методи збирання плодів. СОРТУВАННЯ, КАЛІБРУВАННЯ І ПІСЛЯЗБИРАЛЬНА ОБРОБКА ПЛОДІВ. Пакування і відвантаження плодів..

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма						заочна форма				
	усього	у тому числі					усього	у тому числі			
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Модуль 1. Біологічні основи плідництва											
Змістовий модуль 1. Біологічні особливості плодкових культур.											
<i>Тема 1. Вступ. Класифікація і виробничо-біологічна характеристика рослин.</i>	10	2		2		6	6				6
<i>Тема 2. Морфологічні особливості плодкових, ягідних і горіхоплідних культур.</i>	10	2		4		6	9	0,5	0,5		8
<i>Тема 3 Роль кореневої системи у життєдіяльності плодкових рослин</i>	10	2		2		6	9	0,5	0,5		8
<i>Тема 4. Закономірності росту і плодоношення плодкових, ягідних і горіхоплідних культур.</i>	10	2		2		6	13	0,5	0,5		12
<i>Тема 5. Річний цикл росту і розвитку плодкових культур.</i>	10	2		2		6	9	0,5	0,5		8
<i>Тема 6. Екологічні фактори у житті плодкових рослин.</i>	10	2		2		6	8				8
Разом за змістовим модулем 1	62	12		14		36	54	2	2		50
Модуль 2 Закладання і догляд за насадженнями											
Змістовий модуль 2. Закладання плодкових насаджень і технологія виробництва плодів.											
<i>Тема 7. Закладання плодкових насаджень і технологія виробництва плодів.</i>	10	2		2		8	16	1	1		14

<i>Planting fruit plantations and fruit production technology</i>											
Разом за змістовим модулем 3	12	2		2		8	16	1	1		14
Змістовий модуль 3. Догляд за плодовими насадженнями.											
<i>Тема 8. Системи утримання, обробітку ґрунту плодкових насаджень.</i>	10	2		2		6	13,5	1	0,5		12
<i>Тема 9. Удобрення плодкових насаджень</i>	10	2		4		8	13,5	1	0,5		12
<i>Тема 10. Водний режим і зрошення плодкових насаджень.</i>	10	2		2		6	11	0,5	0,5		10
<i>Тема 11. Формування й обрізування дерев і кущів.</i>	12	4		4		8	17,5	1	0,5		16
Разом за змістовим модулем 3	50	10		12		28	55,5	3,5	2		50
Змістовий модуль 4. Догляд за насадженнями, збір урожаю, товарна обробка і реалізація плодів											
<i>Тема 12. Догляд за плодовими насадженнями.</i>	10	2		2		8	13	0,5	0,5		12
<i>Тема 13. Збір урожаю, товарна обробка і реалізація плодів</i>	12	4		4		6	11,5	1	0,5		10
Разом за змістовим модулем 4	26	6		6		14	24,5	1,5	1		22
Усього годин	150	30		34		86	150	8	6		136

5. Теми лабораторно-практичних занять

№ з/п	Назва теми	денна	заочна
1	Надземна і підземна частина плодкових і ягідних культур.	2	

2	Морфологія плодоносних утворень, типи плодоношення (в саду)	4	0,5
3	Закономірності формування надземної частини плодових рослин. Модульний контроль 1.	2	0,5
4	Індивідуальний і річний цикл розвитку плодових рослин	2	0,5
5	Екологічні фактори у житті плодових рослин. Модульний контроль 2.	2	
6	Закладання плодового саду	2	1
7	Інвентаризація та апробація насаджень	2	
8	Формування крон плодових рослин. <i>Formation of crowns of fruit plants (в саду)</i>	4	0,5
9	Конструкції плодових насаджень. Модульний контроль 3.	2	
10	Системи утримання ґрунту в саду. (в саду)	2	0,5
11	Застосування гербіцидів у саду	2	
12	Зрошення плодових насаджень. (в саду)	2	0,5
13	Збір урожаю, товарна обробка і реалізація плодів	2	0,5
14	Післязбиральне сортування плодів. Стандарти Модульний контроль 4.	2	
15	Розрахункове завдання "Складання плану збирання врожаю"	2	0,5
	Всього	34	6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	денна	заочна
1	Біологічні основи розмноження плодових культур	5	8
2	Морфологія і видовий склад насіння плодових і ягідних культур.	5	6
3	Екологічні фактори у житті плодових рослин	5	6
4	Плодоносні утворення	5	8
5	Закладання плодового саду	6	10
6	Системи утримання ґрунту в саду	6	8
7	Ремонт плодових насаджень. Типи шпалер	5	6
8	Сорти плодових, горіхоплідних і ягідних культур.	5	8
9	Захист дерев від пошкоджень, заморозків.	5	6
10	Організація запилення та проріджування зав'язі.	5	6

	Застосування фізіологічно-активних речовин у садівництві.		
11	Біологічні основи і значення формування й обрізування	5	10
12	Формування і обрізування ягідних культур. Літнє обрізування. Відновлююче (циклічне) обрізування.	8	15
13	Формування і обрізування горіхоплідних культур.	5	9
14	Живлення плодкових рослин в промислових насадженнях	6	8
15	Попередження ерозії і засолення ґрунту	5	8
16	Інвентаризація і апробація плодкових насаджень.	5	6
Разом		86	136

7. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота													гербарій	РР	іспит	Сума
ЗМ 1						ЗМ 2	ЗМ 3				ЗМ 4					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13				
5	3	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	5	5	30	100

Примітка. * T1–T13 – лабораторне заняття;

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Методичне забезпечення

1. Куян В.Г. Плодівництво: практикум – К.: Світ, 2002. - 183 с
2. Заморський В.В. Збирання та оформлення гербарію плодоносних утворень плодкових культур: методичні вказівки для виконання самостійної роботи з плодівництва / В.В. Заморський, Р.В. Яковенко – Умань, 2009 – 9 с.
3. Яковенко Р.В., Чаплоуцький А.М. Підщепи плодкових культур / Р.В. Яковенко, А.М. Чаплоуцький / Метод. вказівки з плодівництва для студентів спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство». – Умань. – 2022. – 17 с.
4. 20. Яковенко Р.В., Чаплоуцький А.М. Насіння плодкових культур / Р.В. Яковенко, А.М. Чаплоуцький / Метод. вказівки з плодівництва для студентів спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство». – Умань. – 2022. – 12 с.

10. Рекомендована література

Базова

1. Грицаєнко А.О. Плодівництво: Підручник. / А.О. Грицаєнко - К.: Урожай, 2000. - 430 с.
2. Куян В.Г. Плодівництво: Підручник./ В.Г. Куян -К.: Світ, 2009. - 479 с.
3. Куян В.Г. Спеціальне плодівництво: Підручник./ В.Г. Куян -К.: Світ, 2004. - 264 с.
4. Третяк К.Д. Вишня і черешня / К.Д.Третяк, В.Г.Завгородня, М.І.Туровцев - К.: Урожай, 1990. - 172с
5. Технологія виробництва плодів зерняткових культур/ Г.К.Карпенчук, О.В.Мельник, В.В.Заморський та ін.; За ред. Г.К.Карпенчука // Новини садівництва. Спеціальний випуск, 1993. - 170 с.
6. Ягідні культури / Ю.П. Яновський, В.В. Воеводін, О.М. Лапа та ін. – К., 2009. - 215 с.

Допоміжна

1. Кондратенко Т.С. Яблуні в Україні. Сорти. / Т.С. Кондратенко - К., 2001. - 296 с.
2. Новини садівництва -щоквартальний науково-виробничий журнал.
3. Омельченко І.К. Культура яблуні в Україні / І.К.Омельченко - К.: Урожай, 464 с
4. Чаплоуцький А.М., Мельник О.В. Нове в обрізуванні плодової стіни / Новини садівництва. 2014. №1. С. 12-13.
5. Чаплоуцький А.М. Плодова стіна груші / Новини садівництва. 2013. №3. С. 12.
6. Чаплоуцький А.М., Мельник О.В. Контурне обрізування: досвід запровадження / Новини садівництва. 2013. №4. С. 9-11.
7. Lozinska A. S., Polunina O. V., Sharapaniuk O. S., **Chaploutskyi A. M.**, Melnyk Y. V., Zabolotniy O. I., Cherneha A. O., Voitovska V. I. and Liubych V. V. Black currant productivity formation as affected by the components of cultivation technology. Plant Archives. Vol. 21, Supplement 1, April, 2021. P.1856-1860

12. Інформаційні ресурси

1. Мультимедійний проектор, відеоапаратура.
2. Таблиці, фотографії, буклети.

13. Зміни в робочій програмі на 2022-2023 н.р.

Заплановані заняття англійською мовою, доповнено список рекомендованої літератури та методичних матеріалів